

Posamezna številka v Ljubljani in Trstu 4 vin.

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. jutraj, ob ponedeljkih ob 5. jutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.—, z dostavljanjem na dom K 1.20; s pošto celoletno K 18.—, polletno K 9.—, četrtletno K 4.50, mesečno K 1.50. Za inozemstvo celoletno K 28.—. Telefon številka 118.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Izven Ljubljane in Trsta 6 vin.

Uredništvo in upravnistvo je v Franciškanski ulici 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnistvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. Za odgovor je priložiti znakom. Telefon številka 118.

Kako sleparijo klerikalci ljubljanske mestne branjevece.

V Ljubljani je treba razločevati dvoje vrst branjevcev, mestne in okoličanske.

Mestni branjevci so raztreseni po prodajalnah po mestu, največ pa jih je skupaj na Pogačarjevem trgu. So to pravzaprav mali trgovci, ki dobivajo blago tudi iz južnih krajev in ki oskrbujejo podrobno razprodajo sadja, zelenjavi in drugih drobnarij. Po vseh mestih najdemo branjevece, iz njihovih vrst prihajajo polagoma trgovci. Podjetnejši branjevci in branjevske imajo že kot branjevci lepe trgovske zveze z oddaljenejšimi kraji, manj podjetni so več ali manj odvisni od prekupa pred mestom ali v mestu.

Branjevska obrt v Ljubljani bolj in bolj peša. Vzrok zato leži v tem, da raste od dne do dne število mestnih branjevcev, največ pa so temu krivi okoličanski branjevci. Le ti namreč stanujejo v bližnji okolici, kjer skušajo za cenen denar dobiti od kmetov razne pridelke. Ti okoliški branjevci so brez dvoma največji škodljivci okoličanskih kmetov, katere takorekoč izsesavajo. Že na spomlad „zaarajo“ za jesen deželne pridelke in dajo kmetičem, ki nimajo denarja, nekaj predjudim, za katerega se morajo na jesen oddolžiti. Cele šrambe sadja in drugih živil pokupijo okoličanski branjevci od kmetov za sramotno nizko ceno ter jih potem skozi celo zimo in spomlad nosijo v Ljubljano mestnim branjevcem in na Vodnikov trg, kjer prodajajo direktno konsumentu.

Dvojno škodo povzročajo okoliški branjevci v Ljubljani. Mestni branjevci, ki bi sicer lahko kupovali deželne pridelke od kmetov, producentov, jih morajo za drag denar kupovati od okoliških branjevcev. Prekupstvo pa gre tako daleč, da gredo včasih živila skozi pet rok okoličanskih branjevcev predno pridejo do mestnega branjevca. Okoličanski branjevci so povrh še tako premeteni, da vedno kalkulirajo s tržnimi cenami. Ne zadovolje se pa s cenami, ki jih imajo mestni branjevci, marveč drže napram konsumentom vedno še nekoliko višje cene, osobito v zgodnjih jutranjih urah. Umevno je, da so okoliški branjevci najhujši konkurenti mestnih branjevcev. Okoliški branjevci pa tem lažje konkurirajo ker jim ni treba plačevati mestne stanarine, ni jim treba v mestu preživljati sebe in rodbino in tudi davke jim manjše predpisujejo. Ker okoliški branjevci za blago kmata oderejo, mestni branjevci pa ga morajo visoko preplačati, je razmerje med obema nevzdržljivo.

Dejstvo je, da bodo okoliški branjevci mestne popolnoma uničili in udušili, če mestni branjevci v občinskem svetu ne dobe napram okoliškimi odločnimi zagovornikov.

Tega ni treba nobenemu mestnemu branjevci dokazovati, ker vsak to najbolje na svoji koži čuti.

Bivši občinski svet je v tem oziru stal odločno na strani mestnih branjevcev ter bil odkrit nasprotnik okoliških branjevcev. Da bi stari občinski svet še naprej gospodaril v mestni hiši, bi brezdvomno v najkrajšem času pognal okoliške branjevece iz mesta. Saj pa so okoliški branjevci obenem tudi največji izkoriščevalci konsumentov. Da bi na Vodnikovem trgu prodajali kmetijske pridelke kmetje, bi gotovo ne bilo take draginje v Ljubljani, kot je. A okoliški branjevci je tako izpodrinili na trg kmata, da prodajajo danes na Vodnikovem trgu nekatera živila sami okoliški branjevci.

Drugačnega mnenja o okoliških branjevcih so klerikalci. To nam potrjuje novi volilni red za ljubljansko mesto. Po tem volilnem redu dobe namreč tudi okoliški branjevci in branjevece v Ljubljani volilno pravico in sicer dvojno. Vsaka okoliška branjevka, ki stanuje n. pr. v Polhovem gradu je ravno toliko vredna, ima tisto pravico, kakor naše mestne branjevece na Pogačarjevem trgu. Kje je pravica? Ali je to tisto klerikalno delo za mestne branjevece, od katerega si nekateri obljubujejo deveta nebesa? Razumljivo in čisto naravno je, da bodo okoliške branjevece od svojih občinskih svetovalcev, ki jih bodo volile, zahtevali, da se zanje zavzemajo v občinskem svetu. Ker bodo okoliške branjevece in branjevci volili klerikalce, je gotovo, da bodo primorani klerikalni svetovalci nastopati zanje in proti interesom mestnih branjevcev. Kdor tega ne vidi, ali noče videti je ali slep, ali neumen. Zato, se pa nam zdi zelo čudno zakaj so mestni branjevci, tako kratkovidni, da se dajo tako voditi za nos, od ljudi od katerih dosedaj še niso drugega videli kakor obljube. Kadar je kdo kaj potreboval, zatekel se je k bivšemu občinskemu svetu in vedno se je skušalo ustreči po možnostih.

Od klerikalcev branjevci ne bodo nikdar ničesar dobili. Lahko se jim pa pripeti, da bodo, če bi dobili na magistratu gospodstvo klerikalci — kar pa niti misliti ni — prepodili iz trga še zadnjo mestno branjevko, na Pogačarjevem trgu pa bodo smeli prodajati živila le salezijanci iz Rakovnika, uršulinke in frančiškani iz samostanskih vrtov, šolske sestre iz Marjanišča, usmiljenke iz hiralnice in drugih zavodov. Še škof Bonaventura bi si zagledal za svoj vrt velik branjevski prostor.

Tako stvari izgledajo v resnici in le smilijo se nam tisti kratkovidni, ki ne izgledajo, kako jih slepijo s praznimi obljubami klerikalci.

Iz slovenskih krajev.

Iz Novega mesta. Društvo državnih pomožnih uradnikov za okrožje Rudolfovo, ima dne 2. februarja ob

2. uri popoldne v društvenem prostoru „Hotela Jacaz“ redni občni zbor. Ako ob določeni uri občni zbor ne bode sklepčen, vrši se drugi, po preteku pol ure. Zunanje redne članse se lahko zastopa s pooblastili. Vspored običajen.

Za prvo porotno zasedanje novomeškega okrožnega sodišča, katero se prične 20. februarja, izžrebani so sledeči glavni porotniki: Bučar Lavoslav, Kostanjevica; Kapš Ivan, Starihov vrh; Govanec Karl, Metlika; Mazzele Juli, Gradac; Kožar Martin, Vel. Malence; Jerman Josip, Loka; Potokar Anton, Račje selo; Bachmayer Josip, Kočevje; Ozimek Josip, Sela; Piletič Fran, Gradac; Humeck Alojzij, Gradišče; Pucelj Ivan, Velike Lašče; Spilek Andrej, Prilipe; Grebenc Fran, Velike Lašče; Košiček Ivan, Žužemberk; Bukovec Alojzij, Velika Loka; Stojin Ivan, Ostrog; Korženik Mihael, Rovišče; Rodič Anton, Preloge; Huč Fran, Gornje Ponikve; Pungarski Josip, Strit; Globočnik Ivan, Dobrava; Fux Emanuel, Metlika; Jaklič Anton, Križnavas; Mauser Fran, Toplareber; Vovko Fran, Brezje; Vidmar Anton, Mirna; Poljanc Anton, Gabrovce; Brčan Josip, Kamenje; Končina Ivan, Gorenjavas; Mušič Ivan, Dragatuš; Želko Miko, Griblje; Pečjak Fran, Hrib; Vidmar Ivan, Podlipa; Slivnik Vinko, Št. Vid; Mrhar Ignacij, Prigorica. Nadomestni pa: Gorupič Peter, Kandija; Bevc Josip, Kij; Gnidovc Fran, Selo; Mirtič Ivan, Rudolfovo; Murn Fran, Kandija; Kastelic Fran, Rudolfovo; Barborič Karl, Rudolfovo; Rečelj Ivan, Kandija; Gačnik Anton, Rudolfovo.

Slovenski jug.

Srbska opera v Novem Sadu. Belgrajska „srbska opera“, ki se nahaja v privatni režiji Žarka Savića, gostuje že par dni v Novem Sadu. Dasi niso prišli vsi najboljši člani opere, vendar dosežajo predstave krasne uspehe v vsakem oziru. Kritike novosadskih srbskih listov „Branika“ in „Srbsva“ izrecno povdajajo, da je petje in igra igralcev naravnost izborna in tudi orkester jako dober. Občinstvo jako marljivo poseja operne predstave.

Naraščanje srbskega prebivalstva v Novem Sadu. Novosadsko „Srbsvo“, organ srbske narodne stranke priobčuje v zadnji številki rezultat ljudskega štetja v Novem Sadu. Prebivalstvo je poslednjih 10 let naraslo za 10%, t. j. za 3000 duš. Od tega števila odpade na mesto 1400, na okolico pa 1600. List z veseljem konstatira, da gre ta prirastek največ na račun Srbov, ker je okolica izključno srbska. To je znak, da srbski element na Ogrskem napreduje, ker se lahko smatra Novi Sad za nekako merilo za celo Ogrsko.

Balkanska konfederacija. Zadnje dni pišejo srbski listi jako mnogo o obisku grškega kralja Jurija na Bolgarskem in na Srbskem. Vest potrjujejo tudi grški listi, ki poročajo, da

se je o obisku že razgovarjalo tudi v grškem parlamentu. Kralj Jurij obišče bolgarski in srbski dvor na spomlad. Povodom teh obiskov je že zopet postalo aktualno vprašanje o potrebi konfederativne zveze balkanskih držav.

Vesti iz Srbije. Iz Belgrada se poroča, da bo novi rumunski ministrijski predsednik Karp v najkrajšem času obiskal srbsko prestolico. Obisk ne bo imel samo formalnega pomena, ker se bo ob tej priliki razpravljalo tudi o donavsko-jadranski železnici. — Skupščina bo kmalu rešila vprašanje o podelitvi koncesije „Češki kreditni banki“ za ustanovitev druge češke sladkorne tovarne v Srbiji. Na to koncesijo bo Srbija lahko ponosna, kajti s tem bo pokazala, da je pripravljena podpirati rajše slovanska, kakor pa tuja industrijska podjetja. Razven tega pa bo imela Srbija od te tovarne tudi veliko korist, ker se bodo domači kmetje lahko naučili racionalno obdelovati zemljišča, na katerih se zlasti seje repa itd. — Na eni prihodnjih sej pride na dnevni red tudi zakonska predloga glede reorganizacije srbske vojske. Vojni minister, polkovnik Ilija Gojković je že sestavil omenjeno predlogo in jo bo prihodnjič predložil ministrskemu svetu, nakar se izroči državnemu svetu, ki jo bo kolikor mogoče hitro rešil, tako da pride lahko v najkrajšem času pred plenum skupštine.

Splošni pregled.

Dogodek na rusko-avstrijski meji. V Podvolčinsko sta pripeljala dva avstrijska orožnika dva bandita, ki sta bila ruska podanika, da bi ju tam predala ruski obmejni straži. Po postavi orožnika ne bi smela prestopiti meje, ko sta izročila vagabunda. Orožnika pa sta prišla precej daleč čez mejo, ker sta se bala da bi se bandita obrnila proti reki Zbruz. Med tem so prišli nasproti ruski vojaki, ki so prevzeli oba potepeča v svojo oblast. Avstrijska orožnika sta se vrnila čez mejo. Med tem pa se je banditoma res posrečilo uiti ruski straži: vojaki so začeli za njima streljati: eden se je vrgel na tla, kakor mrtev, drugi pa je dosegel bleg reke in se je vrgel vanjo. Ruski vojaki so ga zasledovali na avstrijska tla. Tu sta njima stopila nasproti orožnika in jih pozvala, naj se vrnejo čez mejo. Vojaki tega niso hoteli storiti, na kar je eden orožnikov ustrelil in je ubil na mestu enega vojaka. Na to so začeli Rusi streljati čez mejo na avstrijske orožnike. Od druge strani se poroča, da je prišla ruska straža avstrijskim orožnikom čez mejo nasproti, in da orožnika nista hotela izročiti postopača preje nego na ruski meji. Ker se je neki vojak nad tem vsajal, ga je orožnik ustrelil. Vsled tega bo podana interpelacija na avstrijskega ministra zunanjih zadev.

Nemški cesar in prostozidarji. Ob priliki nove inscenacije „Carobne piščalke“ so imela biti izločena vsa

mesta o prostozidarjih. Iz tega so nastale govorice, da nemški cesar več ne mara prostozidarjev, ki jim je bil preje zelo naklonjen. V resnici je nemški cesar le odložil protektorat in ga je prepustil princu Frideriku Leopoldu, ki je res prevzel pokroviteljstvo nad najstarejšimi prostozidarskimi ložami. Nemški cesar se je še spomlad udeležil pojedine v neki prostozidarski loži in ji podaril tudi svojo sliko. V zadnjem času je klerikalno časopisje skušalo diskreditirati prostozidarje in nahujskati cesarja proti njim. Cesar Viljem pa je odgovoril: „Dajte mi mir. Moj oče in moj ded sta bila prostozidarja. Onadva sta že vedela, kaj eelata.“ Znano je, da nemški cesar zelo sovraži socialne demokrate, zato je zanimivo, da ni nasprotnik prostozidarjev, ki se jih naši klerikalci tako boje.

Avstrijski marinekomandant admiral grof Montecucoli je bil povisan in s tem je vlada pripoznala, da odobrava njegove zahteve, kar se tiče glede povečanja avstrijske mornarice. V ogerski delegaciji je podal grof Montecucoli obširen eksposé, kjer je povdajal da pomorska uprava ne more izhajati z dosedanjimi sredstvi. Opozarjal je na svoje razloge, ki jih je navedel v zadnji delegaciji, ki dokazujejo dovolj, da je povečanje mornarice nujno potrebno. Montecucoli je trdil da 312 milijonov kredita na 6 let ne odgovarja zahtevam naše pomorske moči, ampak je ta svota le postavljena z ozirom na državne finance. Ogerska vlada naj prevzame dve vojni ladji, ki se stavi sedaj. V Reki se razširi ladjedelnica, da bo tam mogoče izdelovati tudi dreadnoughte. Po njegovem programu bo avstrijska mornarica l. 1915. štela 13 bojnih ladij, 9 križaric, 18 torpodov, 48 torpednih čolnov, 12 podmorskih čolnov. Treba pa bi bilo po mnenju marinekomandanta: 16 bojnih ladij, 12 križaric, 24 torpodov, 72 torpednih čolnov, 12 podmorskih čolnov. Montecucoli je končal svoj govor z besedami: Nobeno ladjevje ni tako draga, kakor vojna. Svota, ki je potrebna za ladje in pristane in s tem za vzdržanje miru, je le mal del tega, kar zahteva vojna od države in od narodov. Varnost se vojne s tem, da se oborožujemo. Montecucoli je prepeval staro pesem in referent odseka, Julij Rosenberg je prav odgovoril, ko je rekel, da vojno ladjevje za Avstrijo nima pomena, ker pride v slučaju vojne gotovo v tuje roke in s tem padejo v tuje roke vsi milijoni, ki jih avstrijski narodi zakopali v ladjevje. Naše ladjevje bi stalo le v službi našega severnega sosedu — Nemčije, dočim ima za nas pomen le v trgovini, za to pa ni treba izdati na sto milijonov.

Vstaja v Arabiji se širi. Turške čete odhajajo vsuk dan v notranjo Arabijo. Vlada je izdala ukaz, naj se čete ogibajo krajev, v katerih je nastala kolera. Vstasi so napadli Meneko in so premagali čete zunaj mesta. Pomnoževanje turških čet se le počasi nadaljuje.

LISTEK.

MICHEL ZÉVACO:

Most vzdihljajev.

Roman iz starih Benetec.

Vse svoje življenje se je spominjati tega trenutka obojavljanja, ki se mu je takrat še sam začudil ter se pokaral zaradi njega kakor zaradi kake slabosti...

Kakor hitro je vstopil, so se vrata rahlo zaprla. Takoj je prenehal vsak šum. Rolandu se je nenadoma zazdelo, kakor da so ga prenesli sto milj daleč od te šumne in obljudene palače. Ozrl se je okrog sebe.

Zagledal se je v tesni sobici, razsvetljeni z medlo lučjo, ki je padala od stropa, med štirimi gladkimi stenami: nobenega pohištva, nobene izbokline, nobenega okenca.

Rolanda je strela...

Začutil se je, da je zašel v nekaj strašnega.

Toda kmalu je premagal ta vtis ter začel čakati, nepremično, oči uprte v vrata, dušo obrnjeno v prošlost — v življenje.

Minilo je pet minut, nato deset... in še deset... in cela ura...

Že po prvih trenutkih nestrpnosti je hotel Roland odpreti vrata; toda bila so hermetično zaprta.

Toda po nekakem nagonu se je kar najbolj tiščal teh vrat, da bi jim bil bližji, kadar bo prilika, da uide.

— Ohranim si vso hladnokrvnost, je dejal sam pri sebi. Nemara se je pripetila kaka slučajnost, ki odriava trenutek, ko bom poklical pred sodnike. In vrhu tega si gotovo predstavljam čas daljši, nego je v resnici...

Položil si je roko na prsi, da bi štel minute po utripih svojega srca; toda srce je bilo tako naglo, da ni mogel slediti njegovemu blaznemu utripanju...

Začel ga je izpreletavati trepet, kakršnen hodi običajno pred gnevom ali pred grozo. Zbral je svoje misli ter se siloma pomiril; vzlic temu, da se ga je lotevala strahovita želja kričati in klicati na pomoč, je vendarle molčal...

Vzemite,

ako imate nahod, hripavost, zasliženje ali težko sapo, Fellerjev fluid z znakom „Elsa-fluid“. Sami smo se prepričali pri bolečinah v prsih, v vratu itd. o njegovem lekačnem učinku. DvanajstERICA 22 poskušajo 5 kron, dve dvanajstERICI K 8.60 franko. Izdelevatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsa-trg št. 264 (Hrvatsko).

Molčanje!... Nič ga ni kalilo v tej celici; in to ni bilo prijetno, blaženo molčanje, kakršno vlada ponoči ali na samotnih krajih; bila je odsotnost vsakatega življenjskega pojva — bilo je molčanje groba, groba, ki je vanj sijala luč, morda še bolj zločedeča zaradi te mrtvaške svetlobe.

Prekrižal je roke, da bi se prisilil k nepremičnosti ter si ohranil vse sile; stulil je, da jih bo kmalu potreboval...

Toda vzlic močnemu naporu svoje duše je Roland izgubljal oblast nad seboj; nejasen trepet ga je obhajal, stresali so ga drhtljaji, najprej po vrhu kože; mučilo ga je zlasti utripanje njegovega srca; nato so ga jele napadati čudne misli; spomin ga je s hudobno ironijo prenesel nazaj na Dandolov vrt; nemo goče mu je bilo misliti na prizore, ki so se bili razigrali v doževski dvorani, in jasno se mu je prikazala Leonorina slika, kako je sedela z njim tam doli pod veliko cedro — tako razločno, da je slišal celo slavčovo petje, tako dobro znano njegovemu ušesu...

V tem trenutku pa je mahoma ugasnila luč, ki je prihajala izpod stropa. Vrata so se odprla in v nekajih smedenih odsevih je Roland zagledal nejasno svetlikanje jekla; nekaj, kakor ogromna žival, ali bolje rečeno, kakor skupina bajčnih, pošastnih prikazni, je vzmrlolelo pred njim! Bila so bitja, odeta v jeklo, vsa štrleča od ostrih, brušenih, neprijemljivih jeklenih osti...

Bolno strmenje ga je izprva prikovalo na mestu; nato je izbruhnil srd, ki ga je zadrževal že cele ure. Besno je zaklel, planil naprej — in v istem trenutku je odskočil s krikom bolečine, obede roki okrvavljeni...

Obenem so se zganila brezoblična bitja, ki jih je bil zagledal. Bilo je to dvajset mož, glavo in obraz zakrit z železnim šlemom, prsi, roke in noge v oklepu... dvajset jeklenih mož, ki so se bližali s počasnimi, enakomernimi korakom, brez besede in brez najmanjšega krika!

In vsak izmed njih je sukal svojo sulico s čisto kratkim držajem, zato pa z velikansko, ostro brušeno ostjo, podobno ogromnemu dvoreznemu bodalu...

Ti ljudje so korakali v štirih vrstah, tako da so tvorile osti vseh štirih vrst eno samo smrtonosno steno... Strašna prikazen je bila to, podobna zmagju iz apokalipse, s štrlečim jeklom na sleherni luskin... in obenem odeta v grobno molčanje...

Molčal je tudi Roland... Katerega beseda bi bila mogla izraziti delirij njegove misli!

Samo od hipa do hipa je skušal zagrabiti zdaj to, zdaj ono sulico; in vsakokrat mu je brizgnil iz rok nov curek krvi; sklonil se je, vrgel se na trebuh in se poizkusil splaziti spodaj — pa je začutil ostrine na svojem čelu...

Umikal se je, umikal se v enomer, z zastajajočim dihom... umikal se do stene... In z enim tistih redkih žarkov jasne misli, ki so mu ostajali v tej borbi, ostudni preko vse ostudnosti, si je dejal, da bo moral tukaj umreti...

Toda ne! Stena za njegovim hrbtom se je razklala in odprla; skrita vrata so zazijala... osti so se približale... Začutil je hlad jekla ob svojem grlu... umaknil se je... in se umikal po temnem hodniku...

Jekleni možje pa so stopali za njim na hodnik ter ga potiskali dalje, z istim počasnimi korakom in v istem mrtvaškem molčanju...

Roland je začutil, da se bliža blaznosti; samo volja do življenja, ki je bila toli mogočna v tej čudoviti natori, mu je branila, da se ni vrgel na sulice in mahoma končal vsega tega trpljenja...

Umikal se je. Bežal ni. Umikal se je, neprestano skušajoč prijeti za tako sulico, ne čuteč sklenjenja ran, ne čuteč izgubljenosti krvi...

Tako je prišel do prvih stopnic, in z njih na druge; nato so ga potisnili v drug hodnik, ki se je nehal v širokem, razsvetljenem oboku; tu se je iztrgal Rolandu krik krutega obupa.

— Ponte dei Sospiri!... Oh, most vzdihljajev!...

Zdaj je razumel, kam ga ženo! Razumel je, v kakšen peklenjski kraj ga tira apokaliptična žival, odeta z jeklenimi ostrinami!...

Groza! Kod naj beži? Kod naj uide ostrinam?... Nemo goče, oh, nemo goče! Stopil je pod obok: zdaj je bil na Mostu Vzdihljajev... in glej, z drugega konca na mostu, iz drugega hodnika izgubljenih se je bližala druga jeklena četa... Roland je bil stisnjen med to dvojno štrlenje. Tirali so ga na sredo mostu; sulice pred njegovimi prsi so ga nenadoma potisnile v kamenito hišo... in že so mu verige, v hipu omotane okrog rok, nog in života, onemogočile sleherni gib...

(Dolje.)

Ostanke slavnega češkega vojskovodje iz časov husitskih vojn, Jana Žižke, so pred časom našli v Časlavi. Od takrat je bil velik boj med učenjaki, ali so to res kosti Jana Žižke, ali ne. Sedaj se je posrečilo prof. Maticki dokazati na podlagi raznih virov, da vse kaže na to, da so to kosti Jana Žižke. Ohranjena je lobanja, ki kaže malo rano in očesna globina kaže, da je bilo eno oko zamrjeno. Po kosteh se da soditi, da je bil Jan Žižka v polni moški dobi, srednje močne postave, kakor ga slikajo zgodovinarji. Kostji so iz 14. ali 15. stoletja. Ker se vkljub vsemu ne da natančno dokazati pristnost, ostanejo kosti v Časlavi.

DNEVNE VESTI.

Osebnosti. V konceptno prakso pri ljublj. mestnem magistratu sta sprejeta pravna praktikanca pri deželni sodišču g. Vladimir Breskvar in Vilko Bukovnik.

Sodnijska vest. Sodni praktikant Alojzij Hočevar pri tukajšnjem c. kr. deželni sodišču je imenovan za sodnega avskultanta.

Shod narodno-naprednih volilcev za šentpeterski in kolodvorski okraj se je vršil včeraj popoldne ob 10. uri v hotelu pri Štraku. Shodu je predsedoval dež. poslanec g. Turk, ki je v kratkih besedah pozdravil navzoče volilce in podal besedo g. poslancu dr. Trillerju. Govornik se obširno bavi s poslanim klerikalnega deželnega poslanca Mandija, ki je bil sicer eden izmed inteligentnejših klerikalnih zastopnikov v deželnem zboru, ki je pa vendar imel to napako, da je samostojno mislil in ne brezpogojno kimal Šušteršičevim zahtevam. Sodba ktero izreka poslanec Mandelj nad svojo klerikalno stranko, se do pičice krije z našo. Mandelj zahteva zboljšanje učiteljskih plač, kajti pošteno delo naj najde pošteno plačilo. Cestni zakon je največja krivica, ki jo zamore zadati klerikalizem Ljubljani in finančni položaj v deželi je obupen. Pravi vzrok izstopa je vendar Lampetovi krulavi otrok, električna centrala. Prorčuni se lahko in ceno izdelujejo na potrpežljivem popirju, a v kolikor bo tako podjetje rodilo sadu, nam dovolj jasno kaže Niževstrijko. Na razsodnost ljubljanskih volilcev bo torej, če kaže pri tem zavoženem deželnem gospodarstvu klerikalcev odpreti jim še občinska vrata bele Ljubljane. Dolgotrajno odobravanje sledi besedam govornika. Drugi govornik poslanec g. dr. Tavčar osvetli natančneje Peganove bonbončke, lažnjive številke pl. dež. glavarja v zadevi cestnega zakona in pravi o Zajcu, ki vidi vsako reč po dvakrat, da je takih klerikalnih agitatorjev klerikalna stranka lahko sama dosti do grla sita. Popoln gospodarski konkurz, to je smoter klerikalne politike, zato bomo vedno in vedno vnovič svoj glas povzdignili proti škodljivcem naše Ljubljane. Strmotno je za "Slovenca", če razpisuje v svojih predalih mesto učitelja na šulferjanskih solah, ostudno, če leze takorekoc v čreva kranjski šparkasi za to, da ugonobi napredni zavod, Mestno hranilnico. Smešno je nadalje proslaviti dr. Karlina, tržaškega škofa v tretja nebesa in gotovo je, da je za slovenski narod slovenski uradnik v obmejnih krajih veliko večje važnosti. Kar se tiče izdatkov je potreba, da so pravično razdeljeni, da tudi Ljubljana dobi primeren delež, da bo zares stolica slovenska, ne pa podobna kakšni dalni razstrgani vasi, kakršno bi radi imeli klerikalci, Govornik je žel za svoja izvajanja mnogo odobravanja. Slednjič

govori g. Bončar. Ljubezen, ki jo kažejo naenkrat klerikalci napram Ljubljani, je razumljiva. Žaželili so si mestnega gospodarstva in posebno jim diši mastna pečenka, mestna hranilnica. Vspodbuja volilce, da na vsak način preprečijo to klerikalno nakano, kajti tedaj ne boste bičani samo z biči temveč celo z škorpijoni. Slednjič predlaga resolucijo, v kateri volilci protestirajo proti krivičnemu cestnemu zakonu, zahtevajo za Ljubljano, da tudi ona postane deležna melioracijskega posojila, obsojajo zavoženo klerikalno gospodarstvo in pričakujejo od svojih poslancev, da gredo z vso odločnostjo tudi za naprej v boj proti klerikalizmu. Resolucija se soglasno sprejme in predsednik zaključil vro uspeli shod.

Klerikalna politika proste roke. Ljubljanska klerikalna „Zadružna zveza“ je dobila od c. kr. poljedeljskega ministerstva 600.000 brezobrestnega posojila.

Kakor bomba deluje v javnosti Mandljeva okrožnica. Klerikalci sami so si krepko v lasih. Eni drže z Mandlajem in so mnjenja, da naj bi se tudi v klerikalni stranki trpelo vsaj malo več svobode. Dr. Šušteršičev terorizem že preseda vsem. Če morajo celo poslanci vsemu slepo priključiti, potem naj si klerikalci drugič izvolijo same metle. Čemu je pa stranka, če par oseb vse komandira in drugi še ust odpreti ne smejo? Kje pa je v praksi tista volja ljudstva, s katero klerikalci vedno slepe? Drugi klerikalci pa pravijo, da ima dr. Šušteršič prav če ima vse pristaše v takem strahu. Edinole na ta način je sploh mogoče klerikalno sodrgo skupaj držati, kajti sicer bi vse skupaj vrag vzela. Nas le to veseli, da se je med klerikalci vendarle tudi začelo dani. Mandelj se nam zdi kakor apostelj nove dobe v klerikalni stranki.

Klerikalni zaupniki so prišli ob ves kredit. Priporočuje se, da so v nekdanji Milčevi tiskarni, kjer je baje bila tiskarna Mandljeva okrožnica, dali to delo posebnemu starcu in okrožnico tiskali samo v 200 izvodih pod specijelno kontrolo. Celotno korekturne odtiske so menda sproti uničevali, samo, da bi zadeva ne prišla v širno javnost. Okrožnic pa je zadnje dni po Ljubljani kar mrgolelo in klerikalni zaupniki so vse izdali. Klerikalce seveda to najbolj jezi, da so postali njihovi zaupniki naenkrat nezaupniki. Menda se bo vodstvo klerikalne stranke v bodoče strogo držalo načela, da smejo biti klerikalni zaupniki samo župniki in tisti posvetnjaki, ki so tretjerjenci.

Deželni glavar pl. Šuklje pere zamorca. Deželni glavar pl. Šuklje je imel v nedeljo v Metliki shod, na katerem se je skušal opravičiti, da se je prelevil iz najbolj zagrizenega naprednjaka v koristolovskega klerikalca. Dejal je, da je res, da se je priševal liberalni stranki kot študent in morda še prva leta kot mož do 30. leta svoje starosti. Tako se izgovarjajo vsi renegati; saj ravno v tem obstoji renegatsvo, da ljudje zataje svoja načela, svoje nazore, če se jim ponudi karijera. Tako kot Šuklje klerikalstvo, zagovarja Arnošt Cham nemškutarstvo. Razlike med obema ni prav nobene, oba sta ostudna renegata.

Občni zbor „Političnega in gospodarskega društva“ za dvorski okraj se je vršil včeraj popoldne pod predsedstvom dr. Ivana Oražna. Na dnevnem redu so bila poročila odborov. Za odborove volitve se skliče še poseben občen zbor. Pri slučajnostih se je razvila živahna debata o društvenem delovanju, katere se je udeležilo več govornikov.

Občni zbor „Splošnega ženskega društva“ se je vršil včeraj popoldan v društvenih prostorih na

Rimski cesti. Po kratkem, ali lepem pozdravu predsednice gospe Franje dr. Tavčarjeve je prečitala tajnica gospa Minka Govekarjeva svoje zanimivo poročilo, iz katerega je razvidno, da je društvo tudi v pretečenem letu prav živahno delovalo, v kolikor so to dopuščale naše skromne razmere. Iz poročila blagajničarke gđe Kadivčeve posnamemo, da je imelo društvo v preteklem letu (s prebitkom iz prejšnjega leta) 3286 K 04 v prejemkov in 1416 K 93 v izdatkih; ostane torej 1869 K 11 v. — Knjig je bilo 3111 in sicer: 1269 slovenskih, 256 drugih slovanskih ter 1472 nemških, večinoma prevodov iz tujih literatur. Povpraševanje po knjigah je bilo dosti veliko: izposojenih je bilo 6852 knjig. — Z vzklikom je bil izvoljen dosednji odbor, sestoječ se iz dam: predsednica gospa Franja dr. Tavčarjeva, podpredsednica gospa Marija Pintarjeva, tajnica gospa Minka Govekarjeva, namestnica gđe. Jospina Kajzeljeva, knjižničarka gospa Marija Peruškova, namestnica gospa Cecilija Korinova, blagajničarka gđe. Antonija Kadičeva, namestnica gospa Jospina Vidmarjeva; odbornice gospe in gospodične: Natalija Kermavnerjeva, Karla Modčeva, Jospina Podkrajškova, Ana Urihova, Vita Zupančičeva; razsodnici gospa Hedviga Subicova, gospa Margareta Zupančičeva; preglednici računov ga. Jospina Čudnova in ga. Minka Jelčinova. — Omenjamo posebej, da je najprej predsednica in potem tudi tajnica naglašala, da ima pristop v društvo vsaka Slovenka, ne glede na njen stan. Tako je prav!

Nove volitve. Vse kaže, da bomo imeli letos zelo živahno politično življenje in več novih volitev. Prve bodo vsekako ljubljanske občinske volitve, ki se bodo vršile bržes 2. aprila t. l. Od 1. februarja naprej bodo izpostavljeni volilni imeniki. Deželnozbornske dopolnilne volitve bodo meseca aprila. Vršile pa se bodo letos na jesen skoro gotovo tudi še državnozbornske volitve, ker ni veliko upati na delavnost sedanjega parlamenta.

Ples na dvorcu v Ljubljani. Klerikalni eliti, ki jo je na prste sešeti, se že studijo unijski prostori. Pravijo klerikalni aristokrate, da unijska dvorana preveč diši po tercijskah in po delavcih. Zato se eliten ples klerikalne jare gospe ne bo vršil v Unionu, marveč v deželnem dvorcu. V drugem nadstropju te palače so namreč posebne dvorane, ki so odločene samo za cesarja. Klerikalna elita pa je že tako avanzirala, da hoče v teh prostorih napraviti 4. febr. zaključen eliten ples pod patronanco gospe dr. Šušteršičeve. Če se bo ples klerikalne elite, vršil na deželne stroške, se še ne ve.

Laški kružok — Circolo italiano ima izredni občni zbor danes zvečer dne 30. t. m. ob tri četrt na 8 v mestnem dekliskem liceju; na dnevnem redu je sprememba pravil, glede imena, in nadomestne volitve. Po občenem zboru je pouk prvega kursa kot po navadi, ker občni zbor bo trajal le kak četrt ure.

Ljubljanski dnevnik in državni pravdnik. Dunajski „Sl. Tagblatt“ javlja iz Ljubljane, da je drž. pravdnik poklical k sebi urednike ljubljanskih dnevnikov in jim zažugal z najenergičnejšimi koraki, ako ne prenehajo s kritiko razmer pri nekem nemškem denarnem zavodu. Mi o tem ničesar ne vemo in ako bi se drž. pravdniku ljubilo klicati k sebi v tej zadevi našega urednika, bi dobil gotovo tak odgovor, kakor bi ga zaslužil.

Poštna filijalka pri Mahru. Iz občinstva se nam javlja: V poštni filijalki pri Mahru urejuje gospodična, ki bi jo moral obiskati bav-bav. Že

res, da se stranke večkrat ne drže strogo predpisov a povedalo bi se naj to uljudno, ker sicer bi se mislilo, da imajo nekatere uradnice monopol na neuljudnost. Beležimo, kakor se je sporočilo.

Agitacija za „Marijine družbe“. Slišimo, da se na nekem naprednem zavodu v Ljubljani prav pridno agitira za „Marijino družbo“. Kako dolgo vendar še bodo nganjale te neumne babnice svoje neslane burke na naših naprednih solah?!

Varujmo starine. Pod tem naslovom opozarja „Narod“ na sliko v mrtvašnici pri sv. Krištofu. Opozarjamo tudi mi na znamenito starino, ki se podira pred očmi kranjskega klerikalnega gospodarstva, to je žužemski grad. Ta grad je ena najlepših stavb kar jih ima v svojih gradovih Dolenjska. Stoji na strmi skali nad Krko in je pravi spomenik pretelčnosti, kaže še danes močnost naših Turjačanov. In glejte, potomec Turjačanov, nesladen naslednik slavnih prednikov, je dal razkriti grad, da je z opeko pokril neko brezpomembno stavbo. Na ta način je dež premočil strop in grad se je začel rušiti. Pred očmi vseh konservatorjev se je to zgodilo in nihče se ni ganil, ne Mantuani, ne tutti panti. Strop za stropom, stena za steno pada na kup, material se odvaža za nasip in tako propada v 20. stoletju v razvalino eden najkrajših kranjskih gradov. Namesto, da bi se bilo pravočasno popravilo stavbo to liko, da bi se ohranila bodočim rodovom, kar bi se bilo dalo doseči z malim denarjem, so nalašč razkrili grad, da tem preje propade. Stori je to sicer knez Auersperk, toda krivi so vsi, ki so to dopustili in oni, ki ne ganejo rok niti sedaj, da rešijo grad pred razpadanjem. To je vandalstvo prve vrste, ki je mogoče le pri nas, kjer je splošno malo skrb, da se ohranijo stari spomeniki, kaže pa tudi odgovorne ljudi v značilni luči.

Surov soprog. Neki čevljar v kamniškem okraju je prišel v kratkem šele pozno jutraj domov in se takoj sprl z ženo. Tekom prepira je zgrabil za neko klavdo in udaril ž njim ženo po hrbtu, naker je ista pobegnila. Toda surovi mož še ni imel dovolj. Tekel je za njo in ji klavdo in močen kamen z vso silo vrget v hrbet. Žena je zadobila več težkih telesnih poškodb. Zlomila si je tudi eno rebro.

Pozor prijateljice in prijatelji Ciril-Metodove družbe! Kolinska tovarna v Ljubljani daje družbi C. M. izdatne letne prispevke, ki se bodo še povečali, ako skrbijo vse prijateljice in prijatelji naše šolske družbe, da se bode povsod prodajala le Kolinska ciklorija, ki nosi na ovitku varstveno znamko družbe C. M. Naše vrle podružnice naj bi skrbjele, da naroča vsak trgovec izrecno Kolinsko ciklorijo z družbino znamko. Služkinje in gospodinjice dobe na zatev tudi brezplačno izborni ženski časopis Slovenska Gospodinja. Naznanijo naj samo naslove Kolinski tovarni v Ljubljani.

I. društvo hišnih posestnikov ima letošnji občni zbor v torek, 31. januarja ob 9 uri zvečer v hotelu „Union“ (I. nadstropje). Posestniki, pridite v obilnem številu na občni zbor! Le skupnim delovanjem si moremo olajšati naše velikansko davčno breme.

Ilirska Bistrica — trg. S včerajšnjim dnem je postala Ilirska Bistrica trg. To je imela postati istodobno takrat, ko je bila pozdignjena Postojna za mesto, pa se je stvar zavlekla.

Od stopnje do stopnje. Umetnica hrvatskega kazališta ga. Irma P o-

likova nastopi na predpustnici klerikalnega pevskega društva „Ljubljana“.

Za Ciril-Metodov obrambeni sklad se je nadalje prijavili sledeči p. n. gg.: 875. Hrast Anton c. kr. učit. v pok., Trst (plačal 200 K); 876. Trgovski sodniki v Ljubljani (plačali 42 K).

Pevsko društvo „Postojna“ priredi s prijaznim sodelovanjem tamburaškega in dramatičnega društva „Sovič“ dne 5. svečana v prostorih „Narodnega hotela veselico. Na vspeodu je petje, tamburanje, srečolov, šaljiva loterija in ples. Pri plesu svira sekstet slavne postojnske godbe. Začetek točno ob 8. uri zvečer.

Slovensko deželno gledališče. Sobotna repriza Jeromovega „Tujca“ je pustila gledališče precej prazno; ker od dramskih predstav morejo napolniti hišo samo še burke, nas to žalostno dejstvo pravzaprav čisto nič ne preseneča, konstatovati pa treba, da so partnerni sedeži vednoma vedno prav dobro obiskani, medtem ko so lože pri vseh predstavah, ki niso opereta ali neslanaburka, kar zaporedoma prazne. — Predstava sama je bila vzorna in bi pri največji pazljivosti komaj mogli zabeležiti kako pomanjkljivost; skupna igra bi v posameznostih mogla biti morda malo popolnejša, ali splošni utis je vsekakor najboljši. — Včeraj popoldne se je pel zadržati v sezoni Webrov „Čarostelec“, zvečer pa se je ponavljala iz lanske sezone dobro znana Lev Fallova „Ločena žena“. Partijo Jane je pela letos prvič gđ. R. Thalerjeva. Za gđ. Lvovo je imela sicer jako težavno stališče; priznati pa moramo mladi talentovani umetnici, da smo bili z njeno Jano, kakor si jo je zamislila, čisto zadovoljni. Pevsko briljantna kakor po navadi, igralsko originalna in nikakšna kopija kakage vzora se je tudi v tej partiji predstavila kar najsimpatičneje. Elegantne toilette so povzdignile znanost gđe. Talerjeve kar najugodnejše. — Ostali gg. solisti so nam od lanske sezone v najboljšem spominu: hvaliti vsakega posameznega, bi se reklo, nositi sove v Athene: omenjamo le odlično gđ. Hadrbolčevco, izvrstnega g. Iličiča ter gospe Povheta in Bukška. Ribiča in njegovo ženo Martje sta pela letos gđ. Danilova in g. Al. Drenovec. — Orhester ni bil najpreciznejši; režija razuma; obisk sijalen. — Natančno poročilo si pridružujemo za reprizo.

Izlet Sokola I. Sokol I. je napravil včeraj izlet na Šmarno goro, katerega se je udeležilo zelo mnogo članov. Vreme je bilo krasno, razgled na vse strani veličasten. Le prehitro je minil čas in treba je bilo misliti na odhod. Razvedreni na duši in na telesu vrnili so se člani prepevaje razne slovenske pesmi v Ljubljano. Sokolu I. samo čestitamo na tej prireditvi, kajti tak izlet širijo med člani bratsko odkritosrčnost in ljubezen do rodne zemlje. Nazdar!

K umoru pok. Aichholzerja.

Sijajen pogreb. — Žena pri mrtvaškem odru. — Kaj je pokazalo razteščenje? — Vedenje ravnateljstva državnih železníc.

Pogreb pok. postajenačelnika Aichholzerja se je vršil v soboto popoldan na Grosupljem ob ogromni udeležbi tamošnjega in okoliškega prebivalstva. Posebno v častnem številu so se ude-

MAURICE MAETERLINCK:

Smrt mladega psička.

(Iz knjige „Le double jardin“ prevlel dr. V. Z.)

(Dalje.)

Dobro so napravljene in so videti čisto zanesljive. Morda bodo se dele pri mizi bogov. Oblajati jih je pa treba na vsak način, a brez jeze z našim spoštovanjem: pokazati je treba, da vršimo svojo dolžnost, ampak z razumom! Vseeno obdržimo še malo sumnje in za hrbtom gostov še volnjamo skrivaj, a vztrajno in s prebrisanim izrazom, da izsledimo njih skrite namene.

A kar se oglase v bližini kuhinje drsajoči koraki. To je pa berač, ki vleče svojo malho, nedvomni stari sovražnik, dimkni potomec onega, ki se plazi okoli tiste, s kostmi napolnjene špilje, in ki se pojavlja kar naenkrat spet v zavesti pasme. Pijan od besnosti, s pretrganim lajanjem, v silni jezi reče, hoče popasti nespravljivega sovražnika za hlače, kar pride kuharica izdajalica na pomoč s svojo metlo, s tem verolomnim kuhinjskim žezlom, in pes se mora spet umakniti v svoj kot, iz katerega se svetiljo oči v onemoglih pikrih plamenih in se glase iz grla strašne, brezuspešne kletve.

Sam pri sebi si misli pes, da se podira svet in da je človeštvo izgubilo iz spomina pojme o pravu in nepravi.

Ali je s tem primerom vse povedano? Se davno ne, kajti tudi najmanjše življenje je sestavljeno iz dolžnosti brez števila in treba je dolgega truda, da si ustvari srečno žitje na meji dveh tak različnih svetov, kakor sta človeški in živalski.

Kaj bi n. pr. storili mi, ko bi morali, ne da bi zapustili svojo sfero služiti kakemu božanstvu, ki bi ne bilo imaginarno in nam samim podobno, kakor je ono, ki se je rodilo iz našega mišljenja, — ampak vidnemu in povsod delujočemu bogu, ki bi bil našemu bistvu ravnatoku tuj in nad njim vzvišen, kakor smo mi nad psom?

Končno — da se vrnemo k Pelleasu — ve pes vse, kaj mu je storiti in kako se mu je obnašati v oblasti njegovega gospodarja. Toda ta svet se konča s hišnimi vratmi in onstran židu in plota je drug svet, ki ga ni treba čuvati, kjer ni več doma in kjer so vsa razmerja izpremenjena. Kako naj se obnaša pes na cesti, na poljih, na trgu, v prodajalnah?

Po težavnih in temeljnih opazovanjih je spoznal, da se ne spodobi, da bi se pečal s pasanti in ubogal, če ga tujec pokliče, da mora biti proti

neznancem, ki ga božajo, uljuden, toda ravnodušen.

Nosti nasproti svojim tovarišem, drugim psom, puščati na miru kokoši in race, v slaščičarni obrniti oko proč od koločev, ki nesramno mole doli do njegovega jezika, mačke, ki ga izvajajo na pragih, ostudno se mu spakujoč, kaznovati s tihim preziranjem, a ne pozabiti njihovega posmehovanja; pri vsem tem pa ne prezeiti, da je dovoljeno, da celo hvalevredno loviti in daviti miši, podgane in divje kunce, sploh vse živali, ki kažejo po tajnih znaki, da še niso sklenile miru s človekom.

Vse to in še veliko drugega! ... Ali je potem čudno, da je bil Pelleas spričo teh neštetihih problemov včasih videti zamišljen in da je bil njegov krotki in ponižni pogled včasih tako globok in resen, tako skrbpoln in poln neresenih ugank. Žalibog ni imel časa, da dovrši težko in dolgo nalogo, ki jo je postavila priroda instinktu, ako se hoče povspeti do jasnejše višine. Neka precej skrivnostna bolezen, ki ji je menda podvržena edino ta žival, ki se je mogla dvigniti iz kroga svojega rojstva, neka nedoločna bolezen, ki ugonablja mlade, pametne psičke na stotine, je končala usodo in srečno vzgojo mojega ljubega Pelleasa. In zdaj počiva toliko zaletov k nekoliko več luči, toliko gorkote k ljubezni, to-

prikupljive radosti in nedolžnega do- brijanja, toliko dobrih, zvestih pogledov, ki so se dvigali k človeku in ga prosili za pomoč proti krivičnim in nerazjasnjenim bolečinam, toliko prvih odsefov iz globokega brezdnega drugega sveta, ki ni več naš, toliko skoro človeških navad počiva zdaj žalostno pod cvetočim španskim bezgom v hladni zemlji na koncu vrta.

Človek ljubi psa, a kako bi ga šele moral ljubiti, ko bi pomislil, kako velika in edina izjema v tej prirodni celoti nezlomljivih zakonov, je ta ljubezen bitja, ki je zamoglo predreti zato, da se nam približa, te sicer nepredorne stene, ki ločijo plemena med seboj. Mi smo sami, čisto sami na tem planetu slučaj in izmed vseh oblik življenja ni niti ena z nami sklenila tako ozke zveze, kakor pes. Nekatera bitja se nas boje, večina nas ne pozna in nobeno nas ne ljubi. Mi imamo na zemlji rastline kot molčče in nepremične sužnje, a služijo nam nerade.

One so enostavno podlegle našim zakonom in našemu jarmu. Onemogle jetnice so, žrtve, ki ne morejo ubežati, samenebati pod uporne in kakor hitro jih izgubimo izpred oči, nas takoj izdaj in se vrnejo k svoji nekdanji

Dalje je treba vestno izpolnjevati nekatere gotove dolžnosti tajne uljud-

liko poguma k razumevanju, toliko divji in škodljivi svobodi. Če bi rože in žito imeli peroti, gotovo bi nam ušli, ko se jim bližamo, kakor zbeže ptice. Med živalmi imamo par službanih, ki so se nam podvrgli le iz malomarnosti, strahopetnosti in topoglavosti.

Plašni in boječji konj je pokoren le bolečini in nikoli se ne oklene ničesar. Topoumni in potrpežljivi osel vzdrži samo zato pri nas, ker ne ve, kaj bi sicer storil in kam bi se potem obrnil, toda tudi pod krepelcem in tovorom hrani za ušesi svoje misli. Govedo je srečno, dokler žre, in ubogljivo, ker že več tisoč let nima nobene lastne misli. Bedasta ovca ne pozna drugega gospodarja, kakor strah. Kokoš ostane lepo v svojem kokošnjaku, ker najde tam več koruze in žita, kakor pa v bližnjem gozdu. Da ne govorim o mački, ki ji mi nismo nič drugega, kakor predebel, nevžiten plen. Ona je in ostane divja zver, ki nas trpi grdogledu v naši lastni hiši, kakor nadežen mrčes. No, pa ta nas saj preklinja v svojem skrivnostnem srcu, a drugi vsi žive v naši bližini, kakor bi živeli poleg drevesa ali pa poleg skale. Ne ljubijo, ne poznajo nas, komaj da nas sploh opazijo. Ne brigajo za nas življenje, za našo smrt, za naš odhod in prihod, za našo veselje in žalost, za naš smehljaj.

ležili pogreba pokojnikov tovariši, železniški uradniki, ki so tudi zapeli žalostinke pred hišo žalosti in na pokopališču.

Pok. Aichholzer je pokopan na pokopališču na Grosupljem samo začasno; v kratkem ga zopet izkopljejo in prepeljejo na Gorenjsko v rojstni kraj njegove

žene, ki je prišla k pogrebu in je pokazovala veliko žalost in potrost, četudi je bilo splošno znano, da ni bila ravno najvzornjša soproga in je prizadela svojemu soprogu, dokler je bil še živ, marsikatero bridko uro. Sicer pa je najbolje, ako se v to zadevo ne vmešujemo. Sedaj je važnejši rezultat raztelesenja pok. Aichholzerja, ker pri tem se je izkazalo, da

udarec s planko ni bil smrtonosen, nego je imel pok. Aichholzer srčno hibo in je umrl radi tega, ker ga je zadela neke vrste kap,

ali udarec je vsekakor vplival na smrt, ker on ne bi bil smrtonosen za človeka, ki bi bil sicer popolnoma zdrav, pri pok. Aichholzerju pa, ki je imel srčno napako, je izzval kap, katere posledica je bila smrt tega splošno priljubljenega moža.

Čudno vedenje ravnateljstva državnih železnic v Trstu.

V soboto se je vršil pogreb postajničarja v Grosupljem gospoda Aichholzerja, ki je na tragičen način končal svoje življenje. Ravnateljstvo je ob takih prilikah poslalo navadno svojega zastopnika k pogrebu, ali se je pa obvestilo postaje ob progi, da zamorejo vsaj bližnji stanovski kolegi izkazati zadnjo čast svojemu umrlemu tovarišu, pa le tedaj, če je bil umrl — Nemec. V slučaju Aichholzer se ni zgodilo ne eno, ne drugo, ker je bil Aichholzer — Slovenec. Upamo, da se ta netaktnost od strani ravnateljstva drž. železnic ne bo več pripetila.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Jugoslovanski vseučiliški odsek in klerikalci.

Dunaj, 29. januarja. „Slovenčeva“ poročila o nesoglasju med jugoslovanskim vseučiliškim odsekom so popolnoma izmišljena in imajo samo namen preslepiti javnost. Vesti, da je Plojeva skupina, to je „Savez južnih Slavena“ pripravljena zadovoljiti se z vladno izjavo o jugoslovanskih vseučiliških zahtevah, so spravili slovenski klerikalni poslanci nalašč v javnost in sicer samo radi tega, da bi v resnici nastal konflikt med člani jugoslovanskega vseučiliškega odseka. Slovenski klerikalci bi namreč na vsak način radi kapitulirali pred vladno in komaj pričakujejo, kdaj jim bo vlada rekla, naj odnehajo od svojih zahtev, ker radi jugoslovanskih vseučiliških zahtev tako kaže ni soglasja niti med Jugoslavi samimi. Dr. Krek in dr. Šušteršič delujeta z vso silo, da stopijo slovenski klerikalci v vladni tabor, kar se bo tudi v najkrajšem zgodilo.

Reforma vojaškega kazenskega pravnega reda.

Dunaj, 29. januarja. Včeraj so priobčili mnogi listi vesti, da so Madžari dosegli pri reformi vojaškega kazenskega pravnega reda velike uspehe. Zlasti so povdarjali da se jim je posrečilo doseči, da bo pri obravnavah na Ogrskem razpravni jezik madžarski, dočim bo na Avstrijskem vojaški službeni jezik. Po najnovejših poročilih pa te vesti ne odgovarjajo resnici, ker tozadevno med obema vladama sploh še ni prišlo do sporazumljenja. Vsekakor pa stoji vlada odločno na stališču, da mora biti pri vojaških kazenskih obravnavah na obeh državnih polovicah razpravni jezik armadni.

Vojaški begunci v Albaniji.

Solun 29. januarja. Sredi januarja so se vršile v Albaniji prvi nabori. Pri tej priliki se je izkazalo, da je večina nabornikov pobegnila v tuje kraje. Zlasti iz okraja Malsia ni niti eden prišel na nabor. To dejstvo znači, da bo takoj spomladi prišlo v severni Albaniji do velike vstaje.

Zanimiva obravnava v Krakovu.

Krakov, 29. januarja. Dne 3. februarja t. l. se prične pred porotnim sodiščem v Krakovu zelo zanimiva obravnava. Tožena sta namreč odgovorna urednika poljskih listov „Cas“ in „Glas naroda“, tožitelji pa rusinski poslanci. Lista sta namreč svoječasno priobčila vesti, da je politika Rusinov plod pruskih mark.

Nov papežev odlok.

Rim, 29. januarja. Iz najzanesljivejših cerkvenih krogov se poroča, da izda papež v najkrajšem času nov odlok, da bodo morali vsi katoliški duhovniki po vseh deželah vedno hoditi v talarjih. Duhovniki tudi ne bodo smeli zahajati niti v gostilne niti v gledališča. Splošno

se pričakuje, da bo povzročil ta odlok med katoliškimi duhovniki še večje razburjenje, kakor znani odlok glede prisege proti modernizmu.

Vseučiliška stavka v Galiciji.

Krakov, 29. januarja. Tekom včerajšnjega dne so se neprestano vršila med naprednimi galizijskimi visokošolci posvetovanja glede visokošolske dijaške stavke, ki se prične že jutri. Komite je izdal ukaz, da morajo priti vsi napredni visokošolci v Krakov in Lvov, če pred pol osmo uro na vseučilišče, da preprečijo katoliškim oziroma klerikalnim dijakom vstop. Klerikalno dijaštvo je nasprotno pozvalo svoje somišljenike, naj pridejo jutri kolikor mogoče mnogoštevilno k predavanjem. Napredni komite je tudi pozval rektorat naj začasno sistira predavanja, kajti v nasprotnem slučaju se prične demonstracije. Kakor je pričakovati, bo prišlo jutri v Krakovu in Lvovu do velikih kravalov na vseučiliščih.

Ljudsko štetje.

Trbiž, 29. januarja. Rezultat ljudskega štetja v Trbižu znači močno nazadovanje. Dočim so l. 1900 našli v Trbižu 3640 ljudi, izkazuje letošnje ljudsko štetje le 3442 prebivalcev. Nazadovanje znaša torej približno 200 prebivalcev.

Radi modernizma.

Rim, 29. januarja. Papež je prepovedal trem dominikancem, profesorjem na vseučilišču v Freiburgu v Švici, ki so splošno znani kot učenjaki, nadaljevati svoja predavanja. Vzrok — modernizem.

Mednarodna mirovna konferenca v Rimu.

Bruselj, 29. januarja. Pij X. je izdal na vse belgijske klerikalne poslance poziv, da se ne sme nihče udeležiti mednarodne mirovne konference v Rimu, ki se vrši letos povodom jubileja osvoboditve Italije.

Dr. Geßmann — častni meščan poštornski.

Poštorna, 29. januarja. V včerajšnji občinski seji sta bila imenovana dr. Geßmann in bivši vladni komisar dr. Lukas častnim meščarom poštornskim. Danes se je v Poštorni vršila tudi prva nemška pridiga. (Kakor znano, gospodarijo v tej važni postojanki pred Dunajem, sedaj nemškutarji, dočim je bila občina poprej v čeških rokah. Op. ured.)

Lastnik, glavni in odgovorni urednik: Milan Plut.

Tiska „Učiteljska tiskarna“, Ljubljana.

Mali oglasi.

Spretno šivilje in učenke se sprejme v Zatiški ulici št. 1. 50/3—1

Stanovanje z eno sobo in kuhinjo išče mirna oseba za maj. Ponudbe sprejema inštatni oddelek „Jutra“. 61/1—1

Stanovanje z dvema sobama in kuhinjo išče zunanja stranka za maj. — Ponudbe pod „Tujec“ na inštatni oddelek „Jutra“. 52

Kontoristinja, večča slovenske in nemške korespondence, kakor tudi stenografije in strojepisa, želi premeniti mesto. Gre tudi na deželo. Cenjene ponudbe se prosijo pod šifro „19 T“ na inštatni oddelek „Jutra“. 55/6—1

Stanovanje z eno sobo, kuhinjo ter drugimi pritlikinami se takoj odda v Rožni dolini št. 239. 46/5—1

Damska žalna in modna krila najnovejšega kroja od 5 K naprej. Samo v konfekciji A. Lukič, Pred škofijo 19. 10—2

Salonske obleke fine, prodaja po 52 konfekcijska trgovina A. Lukič, Pred škofijo 19. 53/5—1

Notarskega :: :: kandidata

z nekoliko prakse sprejme takoj ali čez čas

notar J. Kogej v Postojni

Ponudbe iz naznanilom pogojev naravnost.

Več tisoč 3 letnih smrek

po 5 K tisoč (kupcu za vse po 4 K) se prodaja. Vpraša se pri Ferdo Sartori, Ljubljana, Dunajska cesta 18.

Enonadstropna

HIŠA

(nasproti pekarije) s šestimi sobami se

prodaja

v Rožni dolini št. 217 pri Ljubljani.

22 metrov jako dobro ohranjenih snežnih držajev (Schneefänger) se na sv. Petra nasipu 45 jako ceno prodaja

Český hostinec v Terstu

Alla Meridionale

Češka gostilna v Trstu

10 zapovedi

za zdravje in 10 zapovedi za kmetovalca, vsake posebej tiskane, dobi vsak človek zastoj v lekarni Trakoczy z raven rotovža v Ljubljani. V tej lekarni se tudi oddajo zdravila p. n. članom okr. bol. blagajne v Ljubljani, bol. zavodu c. kr. tob. tovarne v Ljubljani in bol. blagajne južne železnice.

Tovarniška znamka „IKO“.

Lastna tovarna ur v Švici.

Zidna opeka

najboljše vrste in najcenejša se dobi v poljubni množini pri stavbeni tvrdki

Filip Supančič Šubicova ulica 5.

„Jurjevo čistilo“

je specialiteta vseh krem, daje najlepši lesk in se dobiva povsod. Pazite dobro na varstveno znamko „Ljubljanski grad“.

Slovenci in Slovenke.

Pri nakupovanju blaga za obleke zahtevajte povsod blago, ki ima napis:

Zvezdna tkanina

in varstveno znamko zlate repate zvezde. Zvezdna tkanina je zanesljivo dobro in trpežno bombažno in platneno blago, za moške in ženske obleke, srajce, rjuhe in razno drugo perilo.

Zahtevaj vsak v lastno korist od vsacega trgovca le: Zvezdno tkanino z znamko zlate repate zvezde!

Število naročnikov za

Planinšekovo praženo kavo narašča od dne do dne.

Nad tisoče gospodinj jo kupuje.

Velecenjena gospa!

Ne opustite je tudi Vi v Vašem gospodinjstvu vpeljati!

Planinšekova pražena kava

ne potrebuje nikakih priporočil, kdor je kupi enkrat, jo zahteva vedno! — Dobi se le v pražarni: vogal Dunajske ceste in Sodnijske ulice in v špecerijski trgovini: Dunajska c. 6.

A. PERSCHE

Ljubljana, Pred škofijo 21.

priporoča veliko zalogo

raznih nakitov, perilo za gospode in dame, specialitete zavrtnic in nogavice; steznik „Directoire“ P. D.

Zavod za pohištvo in dekoracije

FRAN DOBERLET

Ljubljana, Francišanska ulica 10.

Ustanovljeno leta 1857. Telefon št. 97.

Pohištvo vsake vrste od najenostavnejših do najumetnejših. Skladišče tapet, oboknic in okenskih karnis, zaves in preprog. Velika izbira pohištvenega blaga itd. Enostavne in razkošne ženitne opreme v najsolidnejši izvršbi. Uredba celih hotelov in kopališč.

Zaradi inventure izredno znižane cene.

Raglan	za dame preje K 40—	sedaj K 12—
Gledališka mantila	„ „ „ 40—	„ „ 12—
Paletot	„ „ „ 60—	„ „ 16—
Pelerina	„ „ „ 15—	„ „ 8—
Kratki kožuhi	„ gospode „ 60—	„ „ 30—
Zimska ali sportna suknja „ „	„ „ 40—	„ „ 18—
Obleka	„ „ „ 40—	„ „ 16—

Otročje obleke pod vsako ceno!

Angleško skladišče oblek O. Bernatovič.

Ljubljana, Mestni trg 5.

Telefon interurban št. 129.

Valjšni mlin v Domžalah I. BONČAR, LJUBLJANA

Centralna pisarna in skladišče: Vegova ulica št. 6.

Priporoča pšenično moko izvrstne kakovosti kakor tudi otrobe in druge mlevske izdelke.

Zastopstvo in zaloga v Gorici: Gruden & Co., Stolni trg št. 9.

SODE

dobro ohranjene, stare in nove, velike in male, prodaja

IVAN BUGGENIG
sodar

Ljubljana, Cesta na Rudolfovo želez. 5.

Diplomirani krojač

Anton Presker

Ljubljana, Sv. Petra cesta 14
priporoča svojo krojačnico in veliko zalogo oblek.

V Vodmatu

se pod jako ugodnimi pogoji in na lepem prostoru prodaja

hiša

z dvema sobama, kuhinjo, jedilno shrambo, kletjo, drvarnico in perilnico z obsežnim prostorom.

Natančnejše se poizve pri lastniku na Selu št. 30.

Hotel in restavracija
„Bavarski dvor“

Dunajska cesta št. 29
se priporoča posetnikom Ljubljane kot najbolj ugodno prenočišče v neposredni bližini kolodvora. Restavracija je moderno urejena.

Mir in točnost zjamčena.
Za obilen poset se priporoča
Štefan Bergant
lastnik.

Poročni prstani

močni v zlatu, na trežnosti neprekosljivi
1 par od K 7.—
naprej
v modernih fazonih —
graviranje brezplačno
pri
FR. ČUDNU
urarju in trgovcu v LJUBLJANI,
samo Prešernova ulica št. 1.
— Ceniki s koledarjem zastoj tudi po pošti. —
Največja zaloga stenskih ur.

Vi prihranite denar!
Automatični namizni
prižigalnik (poraben tudi kot žepni prižigalnik)

oblastveno zavarovan, izvršen iz krogel avstrijskih Mannlicherjevih pušk.

Lepo darilo! **K 3.80** Lepo darilo!
Jos. Schunder tehnična pisarna Dunaj XIII.,
Hütteldorferstrasse 237/V.
Preprodajalci dobijo velik popust! — Pošlji se samo popoštne povzetje. — P. n. restavraciji in kavarnari izjemne cene.

Najboljši pokončevalec mrčesa je brezdomno
F. Scherag-a

JANOL

pomori podgane, miši, stenice, ščurke i. t. d.
— pod garancijo. —

Naroča se:
Dunaj XV.,
Fünfhausgasse šte. 5.

Stampilje vseh vrst.
S. MONDSCHNEIN

Dunaj I., Laurenzerberg št. 3.
Stempel za datum 10 let 2 K. Žepni stempel od 1 K višje.
Tipna tiskarna „FAMOS“, 414 črk K 2.80, če se denar pošlje naprej. Društva 10% popusta.
Zaloga najnovejših
Nunerauteure des Bates Machin Company, New York.
Iščejo se agentje! Ceniki zastoj.

Modna trgovina

Josipina Podkrajšek
Ljubljana, Jurčičev trg šte. 2

najtopleje priporoča za zimsko sezijo svojo bogato zalogo krasnih, najmodernejših bluz, čepic in spodnjih kril. Lepe predpasnike za dame in otroke. Najnovejši nakit za obleke, kakor čipke, vezene in posamentirje. — Perilo za dame in gospode. — Veliko izbero zavratnic, ovranikov in manšetov. Nogavice in rokavice. Stezniki po najnovejšem pariškem kroju itd. itd.

Umetna knjigovoznica.

Fr. Breskvar

knjigovoznica

Priporoča na novo vpeljano izdelovanje okvirjev in passepartout za slike; dalje ima v zalogi veliko izbiro okvirjev, tiskanje trakov po najnižji ceni. Trakovi so vedno v zalogi. Na izbiro so od navadnih do najfinjših. Zelo pomenljivo je shranjenje tiskanja pri trakovih, ko se pri nalepljenju črk polovica črk pogubi. V zalogi ima tudi elegantne platnice za „Slovana“, „Dom in Svet“, „Ljubljanski Zvon“, „Planski vestnik“ i. t. d.

Cene zmerne. Točna postrežba.

Umetna knjigovoznica.

Julij Meinl

uvoz kave in velepražarna.

Nova podružnica
v Ljubljani
Šelenburgova ul. 7

Franc Souvan sin, Ljubljana

Mestni trg šte. 22 in 23

Manufakturna veletrgovina.

Rezervni zaklad
nad pol milijona
kron

Kmetska posojilnica

— ljubljanske okolice —

Stanje hranilnih
vlog dvajset
milijonov kron

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem združnem domu v LJUBLJANI Dunajska cesta šte. 18

obrestuje hranilne vloge po čistih

$4\frac{1}{2}\%$

brez odbitka rentnega davka

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Posojuje na zemljišča po 5% brez amortizacije ali na amortizacije po dogovoru.

Eskomptuje
trgovske menice.

Eskomptuje
trgovske menice.

Ustanovljena
leta 1882.

Ustanovljena
leta 1882.

Denarni promet
v letu 1910
K 100,000.000.—

Upravno premoženje
v letu 1910
K 20,500.000.—

Prvi slovenski pogrebni zavod v Ljubljani

Prešernova ulica šte. 44.

Prireja pogrebe od najpreprostejše do najelegantnejše vrste v odprtih kakor tudi s kristalom zaprtih vozovih. — Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrliča kakor: kovinsate in lepo okrašene lesene krste, čevlje, vence, umetne cvetlice, kovine, porcelana in perl.

Najnižje cene!

Za slučaj potrebe se vljudno priporočajo

TURK in BRATA ROJINA.

Del. glavnica:
K 5,000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond
K 450.000

Stritarjeva ulica šte. 2.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih $4\frac{1}{2}\%$.